

תקדים: גם מי שאינו יהודי יזכה לשוויון מלא ולדין תורה

בית הדין לדיני ממונות בעפרה פסק כי לא רק יהודים רשאים לעתור אליו לבוררות • מנכ"ל רשת 'ארץ חמדה-גזית': "לא צריך לדעת הלכה או ראשונים ואחרונים כדי להגיש תביעה"

«

"כל אדם זכאי לדין אמיתי וצודק". בית הדין מרשת 'ארץ חמדה-גזית'

את תביעותיו נגד המזמין. כולם העדיפו לקיים את כל הדיונים במקום אחד ולכן הסכימו לבוא אלינו.

◀ מדובר בתופעה נרחבת? הרבה ערכים מגיעים לדון בפני בתי דין רבניים לממונות?

"באופן טבעי, רוב בעלי הדין שלנו הם יהודים, אך יחד עם זאת, הסיפור הזה ממחיש משהו מהגישה של בית הדין שהיא נכונה בכל מקרה – לא צריך לדעת הלכה או ראשונים ואחרונים כדי להגיש תביעה בבית הדין. זה גם לא אית משפט שבו מי שלא מכיר את הפרוצדורה עלול להפסיד את הזכויות שלו. בבית הדין, תפקידם של הדיינים הוא לחתור אל האמת ולוודא שכל אחד מהצדדים מקבל את הזכויות הדיוניות שלו".

◀ פסק דין תקדימי של בית הדין לדיני ממונות בעפ"רה, המסתייך לרשת בתי הדין 'ארץ חמדה-גזית', קובע כי יש להעניק שוויון מלא למי שאינו יהודי בבית הדין, ולדון בענייניו כפי שדנים ליהודי בכל עניין. בפסק הדין נכתב: "במקרה של דין בין יהודי לאינו יהודי... בו שני הצדדים מבקשים שידונו אותם לפי דיני ישראל, יש לדון אותם לפי דין תורה... לכך יש להוסיף, כי גם אילו החוק המחייב היה דין התורה, היה עלינו להעניק שוויון מלא ללא-יהודים".

במקרה, שנידון בפני הרב דיינים בראשות הרב חיים בלוך, תבעו פקח בנייה יהודי וקבלן ערבי את מזמין העבודה על הפסקת התקשרות. בד בבד, תבע מזמין העבודה את הפקח והקבלן על רשלנות באיטום הגג ומערכת החשמל. בתחילת פסק הדין נדרשו הדיינים לשאלה איו מערכת דיינים חלה על מתדיין ערבי. בהתבסס על פסקו של הרב יצחק הרצוג, רבה הראשי הראשון של מדינת ישראל, קבעו הדיינים כי יש לדון גם גויים על פי דין תורה.

"ללא אפליה". הרב פלדמן

"ניצול ערכים אינו יראת שמיים"

עם זאת, פלדמן מונה עוד מקרים בהם מתדיינים ערבים באו לבתי דין רבניים. דוגמה מפתיעה לכך, היא בית דינו של הרב דב ליאור בקרית ארבע, אליו הגיעו לא פעם מתדיינים ערבים.

◀ בתקופה האחרונה, רבנים שהתבטאו נגד גויים הותקפו אחר כך בתקשורת. זה השפיע על הדיינים בפסק הדין הזה?

"בית הדין דן לפי התורה, בשביל זה אנשים באים אליו", אומר פלדמן בנחרצות. "התורה מזהירה מאוד מפני עירוב של שיקולים זרים במשפט, היא מלמדת אותנו שכל אדם זכאי לדין אמיתי וצודק, ושאסור לערוב רב שיקולים חיצוניים בפסיקה. אני מוסיף בצער שיש אנשים שחושבים שיראת שמיים אמיתית פירושה לנצל לרעה ערבים. זו לא עמדת התורה. לפני ואחרי הקמת המדינה עסקו גדולי הדור בשאלת המעמד המשפטי של לא-יהודים. ובגדול, המסקנה הייתה שלא תהיה אפליה לרעה. בית הדין שלנו המשיך באותה הדרך".

הרב אהרון פלדמן:
רוב בעלי הדין שלנו הם יהודים, אך הסיפור הזה ממחיש משהו מהגישה של בית הדין. תפקידם של הדיינים הוא לחתור אל האמת

"בית הדין פועל במסגרת של חוק הבוררות, ולכן הוא דן רק כאשר ישנה הסכמה בין הצדדים", מסביר הרב אהרון פלדמן, מנכ"ל רשת בתי הדין לממונות 'ארץ חמדה-גזית', את נסיבות הגעתו של מתדיין ערבי לדין תורה. "במקרה הזה, בחוזה העבודה שבין המזמין למפקח הייתה התניית בוררות, שקבעה את בית הדין כבורר מוסכם. לכן, כשהתגלע סכסוך בין המזמין לבין המפקח הם הלכו לבית הדין, והקבלן הערבי החליט לצרף גם